

EESTI EVANGEELIUMI LUTERIUSU KIRIKU LOS ANGELESE KOGUDUS

1306 West 24th Street | Los Angeles | CA 90007

KOGUDUSE TEATED

NOVEMBER 2023 NR 5

Kirik: Latvian Ev. Lutheran Church | 1927 Riverside Dr. | Los Angeles | CA 90039

Õpetaja: Enn Auksmann
18 Flaxwood
Irvine, CA 92614
Tel. (310) 745-0450
padrepaul@mac.com

Esimees: Mati Laan
1205 Pacific St.
Santa Monica, CA 90405
Tel. (310) 570-9794
mati.laan@gmail.com

Laekur: Uve Sillat
11033 Braddock Dr.
Culver City, CA 90230
Tel. (310) 422-7745
Sillat@att.net

E.E.L.K. Los Angelese koguduse koduleht Internetis: www.eestiselts.com/kirik

ÕNDSAD ON...

Üks Uue Testamendi tuntumaid tekste on Jeesus Mäejutlus Matteuse evangeeliumi viiendas, kuuendas ja seitsmendas peatükis. Mäejutlus algab Õndsakskiitmistega, mida kiriku traditsiooni järgi loetakse Pühakutepäeva, 1. novembri, ja ka sellele vahetult eelneva Usupuhastuspüha, 31. oktoobri jumalateenistustel. Mäejutluse alguses seisvad kaheksa õndsakskiitmist pole mitte kuidagi juhuslikult ritta seatud, vaid need on kindlas omavahelises seoses ja järgnevuses, mille üle on huvitav ja kasulik mõtiskleda.

Õndsad on need, kes on vaimus vaesed, sest nende päralt on taevariik.

Õndsad on need, kes ei püüa olla Jumala ees midagi, mida nad tegelikult ei ole. Need, kes on valmis Jumalalt vastu võtma midagi, millest nad ei tohiks tegelikult unistadagi – või millest nad sisimas küll unistavad, ent ilma igasuguse lootuseta, et see unistus võiks kunagi teoks saada. Iseenesest need unistused ei täitugi, samuti mitte unistajate oma jõust mitte, küll aga Jumala armust – sest nende päralt on taevariik.

Õndsad on kurvad, sest neid lohutatakse.

Õndsad on need, kes on valmis tunnistama, et neil on raske iseenda ja oma eluga toime tulla nii, et nad ei peaks kunagi muretsema ega kurvastama. Aga teisalt: mis lohutust saab inimesel olla, kui ta ei kurvasta? Mis mõtet on teha nägu, et kõik on hästi, kui tegelikult süda nutab? Mis kasu on välisest rõõmsameelsusest, *keep-smilingust*, kui inimene on seemiselt rusuks pekstud ja nutab? Parem olla kurb, teades, et sulle on töötatud lohutus.

Õndsad on tasased, sest nemad pärivad maa.

Kui sa mõistad, et sul on küllaga põhjust nutta, siis sa oled ehk ka valmis loobuma isekaist nõudmistest ning oma õiguse nimel teiste jalge alla tallamisest. Siis oled ehk valmis võtma vastu seda, mis Jumalal on sulle pakkuda. Jeesus töötab tasastele maad – see on midagi olulist. Meie esiisad olid valmis paljustki loobuma, et saada päris oma maad. Meie usuisad olid valmis loobuma kõigest, et leida Tootatud Maa – meile see aga lihtsalt antakse.

Õndsad on need, kellel on nälg ja janu õiguse järele, sest nemad saavad küllaga.

Me oleme õndsad, kui nälgime ja januneme õiguse, mitte ülekohtu järele. Midagi ülekohtust janunedes ei ole me me tegelikult selle peremehed, vaid kuulume ise sellele, mille järele januneme. Meist saavad orjad ja mingist õigusest ei ole enam juttugi. «Keegi ei saa teenida kahte isandat,» ütleb Jeesus, ja lisab: «Otsige esmalt Jumala riiki ja Tema õigust!» Kas oleme rahul sellega, mida Jumal tahab meile kinkida? Kas januneme tõe ja õiguse, mitte ülekohtu ja sellega kaasnevate eneseõiguse ja -õigustuste järele?

Õndsad on halastajad, sest nende peale halastatakse.

Kui kergesti võime mitte Jumala, vaid omaenda õigust taga ajades unustada halastuse. See juhtub ka siis, kui peame omaenda arvatavat õigust Jumala õiguseks ning arvame, et meil on õigus oma kaasinimeste üle halastamatult kohut mõista. Pühakiri ütleb, et halastus võidutseb kohtu üle, ent kohus on halastamatu selle vastu, kes ei halasta.

Õndsad on puhtad südameilt, sest nemad näevad Jumalat.

Kuidas me saame Jumala ees puhtaks? Kas oma tarkusega? Enesekindlusega? Jõu ja iseenese tähtsustamisega? Omakasu taotlemise, kalkuleerimise ja oma iseka tahte läbisurumisega? Kangekaelsuse ja mitte midagi kahetsemisega? Kindlasti mitte, sest oma arust targad on Jumala ees narrid, enda meelest suured on Jumala ees tibatillukesed ning need, kes arvavad end midagi olevat, ei ole tegelikult Tema ees mitte kui midagi. Nii see on, isegi kui see meile ei meeldi. Puhtaks saame üksnes Jumala puhta ja süütu Talle veres – vaid see võib pesta meilt maha kõik plekid ja süü. Vaid Temale vaadates näeme Jumalat.

Õndsad on rahutegijad, sest neid hüütakse Jumala lasteks.

Kui oleme lepitatud Jumalaga Tema Poja vere läbi, siis mida paremat saame Tema lastena teha kui kuulutada lepitust neile, kes ei ole veel lepitatud. Olles leidnud rahu Jumalaga – mida muud saame Tema lastena igatseda kui seda, et rahu kuulutatakse kõigile, kes elavad veel Jumala vaenlastena. Isegi kui selle hinnaks on, et inimesed hakkavad meid pilkama ning narrideks või koguni oma vaenlasteks pidama.

Õndsad olete teie, kui teid minu pärast laimatakse ja taga kiusatakse ja teist valega kõiksugust kurja räägitakse. Olge rõõmsad ja hõisake, sest teie palk on suur taevas! Just samamoodi on taga kiusatud ka prohveteid enne teid.

Just selles seoses – Jumala Sõnale ja Tema õigusele ustavaks jäämise mõttes – tuleb mõista ka sõnu, millega Jeesus jätkab: «Teie olete maa sool. Aga kui sool läheb läägeks, millega saab siis teha seda soolaseks? Ei see kõlba enam millekski muuks kui visata inimeste jalgade tallata. Teie olete maailma valgus.» Neid võrdpilte on palju kuritarvitatud, neile koguni vastupidist tähendust andes. Neist on tehtud õigustus Jumala Sõnast

loobumisele ning «ärksusele ja südame avatusele» patu ning jumalatuse suhtes. Soolana ei ole meie ülesanne mitte lisada maailmale pisut võrtsi, valgusena ei ole meie ülesanne inimesi lõbustada, nende meelt lahutada. Nii suhtusid inimesed Jeesuse sõnul Ristija Johannesesse, ja Ta ei kiida seda suhtumist heaks, vaid ütleb: «*Johannes oli lamp, mis põles ja paistis, teie aga tahtsite üürikest aega ilutseda tema valguses.*» Maailm tahab aeg-ajalt mingil seletamatul põhjusel ilutseda ka kiriku valguses, kasutada kirikut garniirina oma piduvaagna serval – olgu riiklike tähtsündmuste kaunistamisel või oma pattude õnnistamisel, aga see ei ole mitte see, milleks kirik on kutsutud ja seatud.

Sool on hädavajalik, et hoida maailma lõplikult roiskumast, inimkonda täielikult laostumast. Sool viitab pühadusele ja pühitsusele, mille läbi inimese jaoks saab võimalikuks ühendus Jumalaga: «*Kõik oma roahvriannid soola soolaga, ärgu puudugu su roahvrites su Jumala osadusesool; ohverda soola kõigis oma ohvriandides.*» Sool viitab pühendumisele, sest oma tööd tehes ta ise lahustub – nii nagu meie Õnnistegija «*tühjendas oma hinge surmani*», nii nagu Ta annab ennast meile täielikult Altarisakramendis. Nii nagu meiegi peame olema valmis loobuma kõigest ning mitte salgama Teda ega Tema õpetust – kui vaja, siis enesesalgamise hinnaga.

Mäejutlus jätkub näidetega sellest, kuidas Jeesus mitte ei tühista Jumala käskke, vaid neid vastupidi teravdab. Muidugi ka selleks, et näidata meile, kui vääritud me oleme Jumala ees, kui võimetud iseenesest õigeks saada – aga see ei tee Jumala käsku tühjaks. Me oleme maa sool ja maailma valgus, me oleme õndsad siis, kui pannes kogu oma lootuse Jumala armule Jeesuses Kristuses, püüame käia Tema Sõna järgi ning õpetame seda ka teistele, mitte ei pööra kõike vastupidi ega ürita tõestada, et sool on tõeliselt sool siis, kui ta ei olegi enam sool.

«*Õndsad on need, kes on vaimus vaesed, sest nende päralt on taevariik*» – see tähendab ka alandlikku kummardumist Jumala ja Tema Sõna ette ning selle järgimist kõiges. Ärgem unustagem, et meie kirikut nimetatakse Sõna kirikuks.

שָׁלוֹם לְיִשְׂרָאֵל – RAHU IISRAELILE

Vennad, ma ei taha ju, et teile jääks teadmata see saladus – et teie poleks enda meelest targad –, et Iisraelile on osaliselt tulnud paadumus, kuni paganate täiskogus on sisse astunud, ja nõnda pääseb lõpuks kogu Iisrael, nagu on kirjutatud: «Siionist tuleb vabastaja, tema kõrvaldab Jaakobist jumalakartmatuse. Ja see on minu leping nendele, kui ma kustutan ära nende patud.» (Roomlastele 11:25–27)

Seoses Lähis-Idas järjekordselt valla pääsenud vägivaldalaanega otsivad paljud inimesed vastust küsimustele, nagu: kellel seal ometi õigus on ning millal see kõik ükskord lõpeb? Sellega, kellel seal õigus on, on nii, nagu sageli: teataval määral on õigus mõlemal poolel. Iisraellased (ehk tänapäeva sõnakasutuse kohaselt juudid) peavad maad, kus nad elavad, õigusega oma põliseks valduseks, kuna nad on seal – tõsi, vaheaegadega – elanud vähemalt viimased kolm tuhat aastat. Aga ka ennast palestiinlasteks nimetavad araablased

on veendunud, et tegemist on nende kodumaaga, küll märksa lühema ajaperioodi jooksul kui see, mis on juutidel ette näidata, ent ikkagi: iseäranis üksikinimese mälu mõõdupuuks võttes on ka tuhat aastat hoomamatult pikk aeg.

Praeguse konflikti juured ei ulatu siiski otseselt nii kauges aja taha, vaid 19. sajandi teise ja 20. sajandi esimesse poole. Lepitamatult teravaks läks juutide ja araablase vahelise konflikti kontekstis hetkest, mil juudid kuulutasid välja suveräänse Iisraeli riigi. Vastavalt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1947. aasta resolutsioonile pidi senisele Briti mandaadi territooriumile Palestiinas ja Transjordaaniale tulema kaks riiki: juutide ja Palestiina araablase oma. Araablased lükkasid selle ettepaneku tagasi ning suurem osa arabiaamide on sealtpeale soovinud ei midagi vähemat kui Iisraeli riigi hävingut. Üha uuesti kõne alla tulnud kahe riigi lahendusest on palestiinlased (suurel määral arabiaamide mahitusel) sisuliselt alati loobunud.

Keda meie siis peaksime toetama? See küsimus tuleks tegelikult ümber sõnastada: mida me peaksime toetama? Vastus on enesestmõistetav: peaksime toetama inimeste ja rahvaste head tahet ning sellel rajanevat kokkulepet. Peaksime toetama vägivalda lõppu ja püsivat rahu. Paraku tähendab see vähemalt praegu ikkagi ka poole valimist, sest üks kahest poolest ei ole endiselt valmis ei tegelikuks kokkuleppeks ega lõplikuks rahuks.

See ei tähenda, et peaksime alati, kõiges ja tingimusetult toetama Iisraeli. Paljud kristlased teevad tõsise vea, samastades praeguse – tegelikult ilmaliku – Iisraeli riigi selle Iisraeliga, millest kõneleb Pühakiri, s.t valitud rahva, Jumala Iisraeliga. Uus Testament on siin ühemõtteliselt selge: Jumal on Jeesuses Kristuses sõlminud kogu inimkonnaga Uue Lepingu ning selle lepingu järgi on Tema valitud rahvaks, keda võime nimetada ka Uueks Iisraeliks, kõik need ja ainult need, kes usuvad Jeesusesse Kristusesse kui Jumala läkitatud Päästjasse ja Messiasse ning on Ta usus vastu võtnud ja ristimise läbi Temaga ühendatud.

Apostel Paulus, kes ei varjanud oma Iisraeli päritolu ning isegi mõnevõrra uhkustas sellega, murdis palju pead selle üle, kuidas on võimalik, et Tema vennad Iisraellased ei ole aastasadu igatsetud ja oodatud Messiat ära tundnud, vaid on Ta vastupidi hüljanud ja surmanud. Paulus kirjutab, et ta oleks valmis saama kasvõi ise neetud ja hukkuma, kui vaid Iisrael võiks pöörduda ja päästetud saada. Põhjus, miks Jumal lubab Iisraeli uskmatust – ja me teame, et tänase päevani ei usu enam juutidest Jeesusesse kui Messiasse –, seisnes Pauluse arvates selles, et taolisel viisil anti ka paganale võimalus pöörduda tõelise Jumala poole, saada osa Tema päästvast armust ning kuuluda Jumala valitud rahva hulka. Kui Iisrael oleks algusest peale Kristuse omaks võtnud, siis poleks Jeesuse jüngrid võib-olla läinudki paganarahvaste keskele evangeeliumi kuulutama ning paganad omakorda oleksid suhtunud kristlusesse kui nende poolt põlatud juutide usundisse.

Igal juhul oli Paulus veendunud, ja see peaks Pühakirja alusel olema ka meie veendumus, et Jumal annab oma pärisrahvale, ajaloolisele Iisraelile, kord võimaluse oma senisest eksitusest pöörduda ning taas tõeliseks Jumala rahvaks saada. See peaks olema meie esimene soov ka siis, kui me Iisraeli rahva eest palvetame. Mis puutub aga poliitilisse Iisraeli, see tähendab praegusesse Iisraeli riiki, siis on kahtlemata hea, kui palvetame sellegi

eest, nii nagu me peaksime palvetama kõikide rahvaste ja riikide eest, et nad elaksid rahu, lepituses, üksmeeles, õiguses ja jumalakartuses. Siin ei tohiks meie jaoks olla vahet, kas tegemist on juutide või araablatega, vaid meie kohustus on alati taotleda seda, mis on õige ja hea. Pidades meeles, et eriti niivõrd keerulistes olukordades nagu see, milles on viibinud mitte ainult aastakümneid ega isegi mitte aastasadu, vaid juba aastatuhandeid Lähis-Ida maad ja rahvad, ei ole võimalik mitte kellegi head tahet ega siirast südamest tulevaid palveid üle hinnata.

KOGUDUSE SUVEPÄEV

Traditsiooniline Los Angelese Eesti koguduse suvepäev koos Lõikustänupüha jumalateenistusega toimus pühapäeval, 15. oktoobril Linda ja Edgar Kaskla kodus Garden Grove'is. Jumalateenistuse viis läbi õpetaja Enn Auksmann, koguduse laulu saatis oreil Kaie Pallo. Osavõtjaid oli kolmekümne ringis.

Õpetaja Auksmann kõneles jutluses palve tähtsusest ja tähendusest, rõhutades, et meie palvete eesmärgiks ei ole mitte Jumala informeerimine meie vajadustest, vaid südame ja hinge ülendamine Jumala poole, iseendale oma vajaduste teadvustamine ja enda usaldamine Jumala, oma hea ja armastava taevase Isa armu hoolde. Õpetaja toonitas, et me ei pea palvetama mitte ainult iseenda, vaid ka teiste inimeste eest ja nende vajaduste pärast, ning et tõelise palvemeele juurde kuulub ka oma võimaluste kohaselt kaasinimeste teenimine ja abistamine. Tõeline tänulikkus Jumalale Tema armu ja abi eest paneb meid märkama ka teisi enda ümber.

Jumalateenistusele järgnes söömaag, mille eest olid kandnud hoolt mitmed koguduseliikmed, ning tavapärase loterii. Täname südamest kõiki osalejaid, abistajaid, annetajaid ja korraldajaid!

KALENDAARIUM

Los Angelese Eesti Segakoori harjutused toimuvad reedeti kell 7:30 öhtul Eesti Majas. Lähemat infot annab koorijuht Kaie Pallo, (213) 440-3490. Uued lauljad on teretulnud!

P, 5. november

kell 2 p.l.

Jumalateenistus Eesti Majas. Teenivad õpetaja Enn Auksmann ja organist Kaie Pallo. Nõukogu liikmed Olav Padjus ja Andres Ruetman. Kohvilaud.

K, 15. november

kell 11 e.l.

Senioride Klubi kokkutulek Eesti Majas. Lõunasöök.

P, 19. november

kell 2 p.l.

Surnute mälestuspüha palvused Forest Lawn Hollywood Hills surnuaias eestlaste matmispaikades.

P, 3. detsember

kell 10 e.l.

Jõululaat Eesti Majas. Müügil jõuluroad, käsitöö, maiustused. Einelauas supp, magustoit, kohv. Info: Mall Arusalu, (714) 394-2917.

P, 10. detsember

kell 2 p.l.

Täienduskooli Ja koguduse jõulupuu Eesti Majas. Nõukogu liikmed Aili ja Tõnis Rebane. Kohvilauaks palutakse tuua suupisteid tavapärasel viisil.

K, 13. detsember

kell 11 e.l.

Senioride Klubi jõulupuu Eesti Majas. Jõulutoidud ja -laulud.

L, 16. detsember

kell 2 p.l.

Los Angelese Eesti Segakoori jõulukontsert Eesti Majas.

P, 24. detsember

kell 2 p.l.

Jõuluõhtu jumalateenistus Läti kirikus. Teenivad õpetaja Enn Auksmann ja organist Kaie Pallo. Laulab Los Angelese Eesti Segakoor Kalle Pallo juhatusel. Nõukogu liikmed Uve Sillat ja Malle Tael.

Tähelepanu!

Palume nõukogu liikmetel, kes teenivad kaasa jumalateenistusel, tulla kohale 30 minutit enne teenistuse algust, et aidata katta kohvilaud.